

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 19. 5. 2021 v trestní věci – v řízení o zabránění věci, a to osobního automobilu tovární značky OPEL MANTA, SPZ HN-A 57-08,

takto:

Ke stížnosti státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Chebu se podle § 149 odst. 1 písm. b) trestního řádu **ruší** Okresního soudu v Chebu ze dne 15. 1. 2021 č. j. 4 Nt 27001/2020-16 a okresnímu soudu se ukládá, aby o věci **znovu jednal a rozhodl**.

Odůvodnění:

- Okresní soud v Chebu usnesením ze dne 15. 1. 2021 č. j. 4 Nt 27001/2020-16 v trestní věci „navrhovatele **Holgera Frenzela**, narozeného 24. 2. 1969, bytem Herzstrasse 30, 694 36 Schwanbeim, Baden-Württemberg, Spolková republika Německo, státního příslušníka Spolkové republiky Německo“ rozhodl tak, že:

„Podle § 80 odstavec 1 trestního řádu

I. návrh prokurátora na zabránění osobního automobilu tovární značky OPEL MANTA, SPZ HN-A 57-08 se zamítá.

II. osobní automobil uvedený v bodě I. se vrací navrhovateli.“

- V prvním odstavci odůvodnění napadeného usnesení okresní soud uvedl, že z obsahu spisu vyplývá, že dne 23. 9. 2020 došel Okresnímu soudu v Chebu návrh navrhovatele Holgera Frenzela ve smyslu § 80 odstavec 1 trestního řádu jednak na zamítnutí návrhu prokurátora na zabránění osobního automobilu tovární značky Opel Manta, SPZ HN-A 57-08 a jednak na vrácení uvedeného osobního automobilu navrhovateli. Dále okresní soud popsal, jakým způsobem tento návrh byl odůvodněn. Tj. tím, že navrhovatel byl a stále je občanem Spolkové republiky Německo a dne 24. 10. 1988 se navrhovatel spolu se svým kamarádem Petrem Härpferem, narozeným 11. 9. 1970, pokusili pomoci Krystině Hauck, narozené 14. 9. 1970, tehdy občance bývalé Německé demokratické republiky, aby se také mohla dostat do Spolkové republiky Německo. Proto ji navrhovatel ukryl za zadním sedadlem svého uvedeného osobního automobilu, avšak všichni tři byli na hranicích zatčeni. Navrhovatel byl v Československu zadržován až do 28. 10. 1988, kdy byl předán bezpečnostním orgánům Spolkové republiky Německo. Následně byl na návrh prokurátora usnesením Okresního soudu v Chebu ze dne 2. 2. 1989 sp. zn. 1 Nt 1613/88, které nabylo právní moci dne 17. 2. 1989, zabrán navrhovatelův shora uvedený osobní vůz s tím, že jeho vlastníkem se stává Československý stát. Dále konstatuje, že v odůvodnění posledně zmiňovaného usnesení ze dne 2. 2. 1989 se uvádí, že navrhovatel byl trestně stíhán pro spolupachatelství k pomoci k trestnému činu opuštění republiky podle § 9 odst. 2, § 10 odst. 1

písm. c), § 109 odst. 1 trestního zákona č. 140/1961 Sb., v tehdy platném znění. Následně usnesením Okresního soudu v Chebu ze dne 4. 9. 2020 č. j. 2 Nt 25002/2019-76, které téhož dne nabylo právní moci, byla vyslovena navrhovatelova účast na soudní rehabilitaci v souvislosti s omezením jeho osobní svobody v době od 04:00 hod. dne 24. 10. 1988 do 28. 10. 1988 o 13:15 hod. a v souvislosti se zabráním jeho osobního automobilu zn. Opel Manta. Situace se tak dostala do fáze, kdy jsou zrušena rozhodnutí o zatčení a zadržování navrhovatele, stejně jako usnesení ze dne 2. 2. 1989 o zabránění navrhovatelova automobilu, a proto by mělo být návrhu navrhovatele vyhověno. Současně bylo navrhovatelem poukazováno na rozhodování v obdobných jiných trestních věcech. Poté, co okresní soud takto popsal skutečnosti zmiňované Holgerem Frenzlem v jeho podání doručeném okresnímu soudu dne 23. 9. 2020, pak okresní soud v druhém odstavci odůvodnění napadeného usnesení uvedl, že s poukazem na dostupné listinné důkazy zaujal stanovisko, že je skutečně možné návrhu navrhovatele Holgera Frenzela v celém rozsahu vyhovět, a proto podle § 80 odst. 1 trestního řádu bylo jednak rozhodnuto, že návrh prokurátora na zabránění osobního automobilu tov. značky Opel Manta SPZ HN-A 57-08 se zamítá, jak je uvedeno v bodě I. výrokové části napadeného usnesení, a současně že uvedený osobní automobil se vrací navrhovateli, jak je uvedeno v bodě II. výrokové části napadeného usnesení, protože v současné době již nepřichází v úvahu opětovné propadnutí ani zabránění předmětného osobního automobilu, protože by to bylo „v rozporu s právem na svobodu svědomí a náboženského vyznání“.

3. Proti citovanému usnesení podal státní zástupce včasnou stížnost. V odůvodnění stížnosti nejprve citoval znění ust. § 80 odst. 1 věty první trestního řádu, které okresní soud ve výroku napadeného usnesení uvedl jako zákonné ustanovení, které v nyní projednávaném případě použil. Toto přitom zní tak, že není-li věcí, která byla vydána nebo odňata, k dalšímu řízení už třeba a nepřichází-li v úvahu její propadnutí nebo zabránění, vrátí se tomu, kdo ji vydal nebo komu byla odňata. Následně státní zástupce uvedl, že ze soupisu věcí zajištěných a odňatých při osobní prohlídce Holgeru Frenzlovi ze dne 24. 10. 1988 (založeném ve spisu Okresního soudu v Chebu sp.zn. 25002/2019 na č.l. 35 p.v.) vyplývá, že tomuto byl skutečně odebrán mj. technický průkaz k vozidlu a záruční list k vozidlu, z čehož je patrné skutečné převzetí vozidla tehdejšími policejními složkami. Nadto z denního hlášení PS útvaru 8842 ze dne 25. 10. 1988 (založeného ve spisu Okresního soudu v Chebu sp.zn. 25002/2019 na č.l. 16-17) pak také vyplývá, že vozidlo bude zajištěno u VR PS útvaru Cheb. Dále bylo zjištěno, že s ohledem na zastavení trestního stíhání mj. Holgera Frenzela z důvodu amnestie a nemožnost úvah o propadnutí věci, vyslovil na návrh okresní prokuratury v Chebu Okresní soud v Chebu usnesením ze dne 2. 2. 1989 sp.zn. 1 Nt 1613/88 zabránění věci podle § 73 odst. 1 písm. c) trestního zákona, v tehdy platném a účinném znění (viz č.l. 59 p.v. a č.l. 60 spisu Okresního soudu v Chebu sp.zn. 25002/2019). Státní zástupce uzavřel, že to jsou veškeré dostupné informace k uvedenému automobilu, které bylo možno zjistit z archivovaného dozorového spisu Krajské prokuratury v Plzni sp.zn. 1 Kv 375/88. Ze spisu Okresního soudu v Chebu sp.zn. 25002/2019 pak bylo dále zjištěno, že skutečně na základě návrhu Holgera Frenzela byla usnesením Okresního soudu v Chebu ze dne 4. 9. 2020 č.j. 2 Nt 25002/2019-76, které nabylo právní moci téhož dne, vyslovena účast Holgera Frenzela na soudní rehabilitaci v souvislosti s omezením jeho osobní svobody v době od 04:00 hodin dne 24. 10. 1988 do 13:15 hodin dne 28. 10. 1988 a v souvislosti se zabráním jeho osobního automobilu zn. Opel Manta sp.zn. HN-A 57-08. Z procesního spisu, v rámci něhož bylo vydáno stížností napadené usnesení, vyplývá toliko to, že na základě návrhu zástupce Holgera Frenzela bylo zcela bez výhrad a v totožném znění Holgeru Frenzlovi vyhověno. Z dosud uvedeného a ze samotného zákonného ust. § 80 trestního řádu dle státního zástupce vyplývá, že při vrácení věci tomu, kým byla vydána či komu byla odňata, se musí jednat o konkrétní existující věc. Z procesního spisu (tj. ze spisu Okresního soudu v Chebu sp.zn. 4 Nt 27001/2020) ani ze spisu téhož soudu sp.zn. 2 Nt 25002/2019 nevyplývá, že by uvedený automobil vůbec existoval. Státní zástupce zdůraznil, že okresní soud v tomto směru neučinil žádné šetření a k této otázce se ani v napadeném usnesení nevyjádřil. Podle státního zástupce nelze vydat věc, která neexistuje, potažmo, o jejíž existenci jsou s ohledem na značný časový odstup důvodné pochybnosti. Je

evidentní, že s ohledem na krivdu, která byla Holgeru Frenzelovi způsobena, je nutno tuto napravit, což již bylo zčásti učiněno prohlášením o účasti na soudní rehabilitaci, avšak pokud by se Holger Frenzel měl domáhat svého v minulosti zajištěného majetku – vozidla, mělo by tak být učiněno v rámci domáhání se svého nároku na náhradu škody, patrně žalobou na stát, nikoliv domáháním se vydání v podstatě nevykonatelného rozhodnutí. Závěrem proto státní zástupce navrhl, aby zdejší soud napadené usnesení zrušil a sám ve věci rozhodl, případně aby věc vrátil soudu prvního stupně s tím, aby ve věci dále jednal a rozhodl.

4. Holger Frenzel se prostřednictvím svého obhájce vyjádřil tak, že dle jeho názoru je existence vozu jasně patrná ze spisu Okresního soudu v Chebu sp.zn. 1 Nt 1613/88. Poukázal na to, že osobní automobily podléhají státní evidenci, a tak není důvod, aby v této fázi řízení okresní soud prováděl nějaká další šetření. Dle Holgera Frenzela by měl okresní soud pouze posoudit, zda je potřebné automobil dále zadržovat kvůli „dalšímu řízení“ a zda „nepřichází v úvahu jeho propadnutí nebo zabrání“. Odpovědi na obě tyto otázky byly negativní, a tak je na místě věc vrátit navrhovateli. Šlo jen o to, zda prokurátorovu návrhu vyhovět, či jej odmítnout. K argumentaci státního zástupce v podané stížnosti, v níž se vyjadřuje k tomu, jakým způsobem by se dle něj měl Holger Frenzel domáhat v minulosti zajištěného majetku, Holger Frenzel uvedl, že předmětem tohoto stížnostního řízení není, aby státní zástupce navrhovateli radil, čeho a jakými způsoby se měl domáhat, ale pouze to, zda rozhodnutí soudu ze dne 15. 1. 2021 bylo správné či nesprávné. Jinak řečeno, pokud se rozhodnutí okresního soudu státnímu zástupci nelíbí, měl vysvětlit, proč by okresní soud měl vyhovět návrhu prokurátora na zabrání automobilu a jak by v tom případě mělo být s automobilem naloženo. V řízení podle § 80 odst.1 trestního řádu jde dle Holgera Frenzela jen o to, zda zadržovaná věc je zapotřebí „k dalšímu řízení“ nebo „nepřichází v úvahu její propadnutí nebo zabrání“. Nic jiného (ani nějaké odškodňovací nároky) není třeba řešit. Okresní soud proto jen rozhodne, komu se nějaká věc má vrátit. I kdyby se později zjistilo, že věc je nedohledatelná nebo zničená, nic se na tom nemění. V této souvislosti Holger Frenzel poukázal na konkrétní soudní rozhodnutí vydaná v jiných trestních věcech a uzavřel, že v takových případech je pak věcí navrhovatelů, aby zvážili, zda se s danou situací smíří, anebo zda budou chtít podniknout nějaké další kroky. To ale soud v tomto řízení nemusí a ani nemůže řešit. Holger Frenzel na základě výše uvedeného navrhl, aby krajský soud stížnost státního zástupce zamítl.
5. Krajský soud v Plzni z podnětu včas podané stížnosti státního zástupce přezkoumal postupem podle § 147 odst. 1 trestního řádu napadené usnesení i řízení mu předcházející. Dospěl k následujícím závěrům:
6. Soud druhého stupně předně zjistil, že v řízení, jež předcházelo vyhlášení napadeného usnesení, došlo k podstatné procesní vadě, v důsledku níž je třeba toto usnesení zrušit a okresnímu soudu uložit, aby o věci znovu jednal a rozhodl. K tomu je třeba uvést, že podle § 3 odst. 2 trestního zákoníku č. 40/2009 Sb., účinného od 1. 1. 2010 (dále jen „trestního zákoníku“) se o ochranném opatření rozhodne vždy podle zákona účinného v době, kdy se o ochranném opatření rozhoduje. Zabrání věci ve smyslu § 101 trestního zákoníku je podle § 98 odst. 1 trestního zákoníku ochranným opatřením, které podle § 239 odst. 1 trestního řádu může soud, nejde-li o případ, kdy si soud rozhodnutí o ochranném opatření vyhradil podle § 230 odst. 2 (trestního řádu), uložit ve **veřejném zasedání** a jen navrhne-li to státní zástupce.
7. V projednávané trestní věci okresní soud napadeným usnesením rozhodl mj. o návrhu prokurátora na zabrání věci. Rozhodoval o něm samosoudce (což lze akceptovat s ohledem na znění § 2 odst. 9 a § 314a odst. 1 trestního řádu, ve znění účinném v době vydání napadeného usnesení, když v tomto případě nejde již o rozhodnutí podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, podle jehož § 7 odst. 3 se jinak ustanovení trestního řádu o příslušnosti samosoudce konat řízení neužije, nicméně v případě, že by okresní soud dané řízení považoval za řízení navazující na řízení o soudní rehabilitaci Holgera Frenzela, bylo by pak na místě i tuto věc projednat v senátě), nikoli však ve veřejném zasedání. S ohledem na tuto ve stížnostním řízení neodstranitelnou procesní vadu musel krajský soud z podnětu podané stížnosti napadené

usnesení zrušit podle § 149 odst. 1 písm. b) trestního řádu a okresnímu soudu uložit, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

8. Dalším důvodem pro zrušení napadeného usnesení je jeho nepřezkoumatelnost. Požadavky na odůvodnění usnesení obsahuje § 134 odst. 2 trestního řádu. Soud má v odůvodnění, jestliže to přichází podle povahy věci v úvahu, zejména uvést skutečnosti, které byly vzaty za prokázané, důkazy, o něž svá skutková zjištění opírají, úvahy, jimiž se rozhodující orgán řídil při hodnocení provedených důkazů, jakož i právní úvahy, na jejichž podkladě posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení trestního zákoníku. Tyto požadavky odůvodnění napadeného usnesení jednoznačně nesplňuje. Z toho, co již uvedl zdejší soud výše v druhém odstavci odůvodnění tohoto usnesení, je přitom zřejmé, že okresní soud v odůvodnění napadeného usnesení opsal skutečnosti uváděné Holgerem Frenzelem v jeho podání doručeném okresnímu soudu dne 23. 9. 2020 a nazvaném jako „podnět k zamítnutí návrhu prokurátora“ a tomuto zcela vyhověl. A to s naprosto vágní argumentací, že s poukazem na dostupné listinné důkazy (které však blíže nijak nekonkretizoval) zaujal stanovisko, že je mu skutečně možné v celém rozsahu vyhovět s tím, že v současné době již nepřichází v úvahu opětovné propadnutí ani zabrání předmětného osobního automobilu. Tento svůj závěr bez jakéhokoli bližšího vysvětlení okresní soud v napadeném usnesení zdůvodnil výhradně tak, že opětovné propadnutí ani zabrání předmětného automobilu nepřichází v úvahu, protože by to bylo v rozporu s právem na svobodu svědomí a náboženského vyznání. Rovněž je nutno okresnímu soudu vytknout, že žádným způsobem pak ani v odůvodnění napadeného usnesení neobjasnil, proč v případě rozhodování o návrhu na zabrání věci postupoval právě podle ustanovení § 80 odst. 1 trestního řádu, které přitom stanoví postup orgánů činných v trestním řízení při vrácení, vydání a další nakládání s věcmi důležitými pro trestní řízení, nikoliv však postup v řízení o zabrání věci. Zdůvodnění toho, proč okresní soud současně pod bodem II. výroku napadeného usnesení rozhodl o vrácení předmětného osobního automobilu, pak v odůvodnění napadeného usnesení zcela chybí. Nelze si přitom nevšimnout, že i zmiňovaná pasáž o rozporu s právem na svobodu svědomí a náboženského vyznání, který okresní soud označil jako důvod, proč v současné době nelze návrhu na zabrání automobilu vyhovět, se objevuje v podání Holgera Frenzela z 23. 9. 2020, avšak dlužno doplnit, že je tam zmiňována toliko v souvislosti s příkladem, na němž Holger Frenzel demonstruje, jak by mělo dle něj být naloženo s návrhem prokurátora na propadnutí věci - samizdatové náboženské literatury, ohledně níž byl někomu uložen trest jejího propadnutí v souvislosti s odsouzením osoby za trestný čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi podle § 178 trestního zákona č. 140/1961 Sb., v tehdy platném znění, za situace, kdy následně došlo k rehabilitaci té osoby podle § 2 odst. 1 písm. d) zákona č. 119/1990 Sb. Z odůvodnění napadeného usnesení však není zřejmé, jakým způsobem se dle okresního soudu návrh prokurátora na zabrání předmětného osobního automobilu v nyní projednávané věci dotýká práva na svobodu náboženského vyznání.
9. Byť, jak bylo již výše řečeno, za dané situace je hlavním důvodem pro zrušení napadeného usnesení výše zmiňovaná procesní vada a nepřezkoumatelnost napadeného usnesení, považuje soud druhého stupně na tomto místě okresní soud z důvodu, aby se v dalším řízení těchto chyb vyvaroval, upozornit na to, že okresní soud si ani neopatřil dostatek důkazů, které byly potřebné pro rozhodnutí ve věci, resp. pro to, aby si okresní soud ujasnil, zda jsou zde vůbec splněny podmínky pro vydání rozhodnutí. Jako za zásadní nedostatek v postupu okresního soudu v dané věci je přitom nutno považovat skutečnost, že si neobstaral spis Okresního soudu v Chebu sp.zn. 1 Nt 1613/88 (případně kopii tohoto spisu), v němž bylo o návrhu prokurátora na zabrání předmětného osobního automobilu, jehož vrácení se Holger Frenzel nyní domáhá, okresním soudem v roce 1989 rozhodováno. Aniž by se přitom okresní soud pokusil alespoň zjistit, zda je tento spis již skartován či uložen v archivu, spokojil se toliko s nečitelnou kopií usnesení Okresního soudu v Chebu ze dne 2. 2. 1989 sp.zn. 1 Nt 1613/88 předloženou Holgerem Frenzelem a rovněž z jeho strany pořízeným přepisem tohoto usnesení a dále s připojeným spisem Okresního soudu v Chebu sp.zn. 2 Nt 25002/2019, v němž bylo dne 4. 9. 2020

rozhodnuto o účasti Holgera Frenzela na soudní rehabilitaci. Okresní soud takto přitom postupoval přesto, že již z kopie spisu Krajské prokuratury v Plzni sp.zn. 1 Kv 375/88 pořízené z originálu tohoto spisu uloženého v archivním fondu Krajské prokuratury Plzeň (karton č. 1103), která je založena na č.l. 33-63 zmiňovaného spisu Okresního soudu v Chebu sp.zn. 2 Nt 25002/2019, je přitom zřejmé, že v dané věci nepředcházelo podání návrhu prokurátora na zabránění předmětného automobilu zadržení výlučně Holgera Frenzela, ale celkem tří osob (kromě Holgera Frenzela dále Petra Härpfera a Krystiny Hauck), ale hlavně že vzhledem ke skutečnostem z ní vyplývajících vznikají pochybnosti o tom, komu v době, kdy bylo původně rozhodnuto o jeho zabránění, svědčilo vlastnické právo k předmětnému automobilu, tj. zda Holgeru Frenzelovi či jeho otci (což se jeví jako podstatné pro posouzení toho, ohledně čí účasti na soudní rehabilitaci ve smyslu § 33 odst. 2 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, v souvislosti se zabráněním předmětného automobilu, by muselo být rozhodnuto, aby tím došlo ke zrušení rozhodnutí o jeho zabránění, i pro posouzení na to navazujících nároků na tento automobil, který v důsledku rozhodnutí o jeho zabránění přešel do vlastnictví státu). Dlužno přitom doplnit, že této otázce přitom nebyla věnována pozornost (a nebylo k ní prováděno žádné další dokazování vyjma již zmiňované kopie spisu Krajské prokuratury v Plzni sp.zn. 1 Kv 375/88) ani v rámci již výše zmiňovaného rehabilitačního řízení týkající se Holzera Frenzela vedeného Okresním soudem v Chebu pod sp.zn. 2 Nt 25002/2019, byť si je zdejší soud vědom toho, že v ní Okresní soud v Chebu usnesením ze dne 4. 9. 2020 rozhodl o tom, že je Holger Frenzel účasten na soudní rehabilitaci nejen v souvislosti s omezením jeho osobní svobody v době od 04:00 hodin dne 24. 10. 1988 do 28. 10. 1988 13:15 hodin, ale i v souvislosti se zabráněním „jeho“ osobního automobilu zn. Opel Manta SPZ HN-A 57-08. Konkrétně jde o to, že ve zmiňovaném spisovém materiálu Krajské prokuratury v Plzni sp.zn. 1 Kv 375/88 jsou v tomto směru uváděny navzájem rozporné skutečnosti. V protokolu o výsledku Holgera Frenzela v postavení obviněného u policejního orgánu ze dne 24. 10. 1988 se Holger Frenzel k této otázce vyjadřoval toliko okrajově, když mj. uváděl, že vybudoval v září toho roku ve „svém“ osobním automobilu úkryt.... (viz č.l. 39 p.v. připojeného spisu Okresního soudu v Chebu sp.zn. 2 Nt 25009/2019). Oproti tomu podle protokolu o výsledku Holgera Frenzela z 26. 10. 1988 (realizovaném před rozhodnutím prokurátora o vzetí Holgera Frenzela do vazby) Holger Frenzel v tomto směru uvedl, že předmětný automobil patří jeho „otci Bruno Frenzelovi“ (viz č.l. 48 připojeného spisu Okresního soudu v Chebu sp.zn. 2 Nt 25009/2019). V podnětu policejního orgánu adresovaného Krajské prokuratuře v Plzni z 14. 11. 1988 je pak oproti tomu mj. zmiňováno, že majitelem předmětného automobilu je dle osvědčení k technickému průkazu tohoto vozidla otec Holgera Frenzela, a to „Werner Frenzel, narozený 2. 9. 1926, bytem Münzer str. 9, Heilbronn, NSR“ (viz č.l. 56 připojeného spisu Okresního soudu v Chebu sp.zn. 2 Nt 25009/2019). O tom, že předmětný spis Okresního soudu v Chebu sp.zn. 1 Nt 1613/88 dosud nebyl skartován a je t.č. uložen ve Státním okresním archivu Cheb, pak svědčí i kopie tohoto spisu, která byla zdejšímu soudu na základě předchozí žádosti zaslána (v něm je poslední záznam o předmětném vozidle z 11. 6. 1990, kdy podle tohoto záznamu byla hodnota předmětného vozidla znaleckým posudkem odhadnuta na 64 200 Kč a smlouvou ze dne 5. 4. 1989 bylo toto vozidlo převedeno na zde specifikovaný autobazar v Klatovech, s poznámkou, že kdy a komu bylo toto prodáno, není známo).

10. Pro úplnost je třeba doplnit, že okresní soud se dopustil chyby i ve výroku napadeného usnesení, pokud v něm v případě obou jeho výroků (z důvodů již výše v odstavci 8. odůvodnění tohoto usnesení) označil jako zákonné ustanovení, jichž v daném případě použil, ustanovení § 80 odst. 1 trestního řádu. Výhrady lze z hlediska požadavků kladených na srozumitelnost a jednoznačnost výroku usnesení v tomto směru vznést i proti označení osoby, již měl být dle výroku II. napadeného usnesení předmětný automobil vrácen, jakožto „navrhovatele“, když ve výroku I. napadeného usnesení bylo rozhodováno o zamítnutí „návrhu prokurátora“. Tento návrh prokurátora je ve výroku napadeného usnesení přitom navíc označen výlučně jen jako „návrh prokurátora na zabránění osobního automobilu tovární značky OPEL MANTA, SPZ HN- A 57-08“, tzn. aniž by zde bylo specifikováno, o návrh prokurátora konkrétně jaké prokuratury se

jedná, z jakého data a jaké spisové značky.

11. Rovněž je možno okresní soud upozornit vzhledem k jím zvolenému procesnímu postupu po vydání napadeného usnesení, konkrétně při jeho doručování, na ust. § 62 odst. 1 větu první trestního řádu, podle něhož má-li obviněný obhájce a poškozený nebo zúčastněná osoba zmocněnce, doručuje se písemnost pouze obhájci nebo zmocněnci, pokud zákon nestanoví jinak. Vzhledem k tomu, že Holger Frenzel právně zastoupen je, nebyl zde zákonný důvod doručovat napadené usnesení i přímo jemu, natož pak v překladu do jeho mateřského jazyka, když v daném případě nejde o rozhodnutí ve smyslu § 28 odst. 2 trestního řádu.
12. Lze tedy uzavřít, že pro výše (v odstavci 7. odůvodnění tohoto rozhodnutí) vytčenou závažnou procesní vadu v řízení předcházejícím vydání napadeného usnesení a současně pro nepřezkoumatelnost napadeného usnesení, napadené usnesení nemůže obstát. S ohledem na to byl krajský soud nucen ke stížnosti státního zástupce napadené usnesení zrušit a dle § 149 odst. 1 písm. b) trestního řádu okresnímu soudu uložit, aby o věci znovu jednal a rozhodl. S ohledem na výše uvedené je přitom zřejmé, že okresní soud by si v novém řízení měl prvotně ujasnit, komu svědčí vlastnické právo k předmětnému osobnímu automobilu (resp. komu svědčilo v době před rozhodnutím o jeho zabrání) a zda došlo v návaznosti na rozhodnutí Okresního soudu v Chebu ze dne 4. 9. 2020 sp.zn. 2 Nt 25002/2019 o účasti Holgera Frenzela na soudní rehabilitaci podle § 33 odst. 2 zákona č. 119/1990 Sb, o soudní rehabilitaci, ke zrušení usnesení Okresního soudu v Chebu ze dne 2. 2. 1989 sp.zn. 1 Nt 1613/88, kterým bylo rozhodnuto o zabrání předmětného automobilu. Teprve v případě kladné odpovědi na tuto posledně zmiňovanou otázku, se pak okresní soud bude zabývat tím, zda jsou v takovém případě splněny podmínky pro opětovné rozhodnutí o návrhu prokurátora na zabrání předmětného osobního automobilu, případně i pro rozhodnutí o jeho vrácení, vydání či další nakládání ve smyslu § 80 odst. 1 trestního řádu. Bude mít přitom (zejména pak, pokud jde o případné podmínky pro rozhodnutí o vrácení, vydání či nakládání ve smyslu § 80 odst. 1 trestního řádu) na paměti, že podle § 23 odst. 2 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, podmínky uplatňování nároků vyplývajících ze zrušených výroků o zabrání věci, jakož i způsob náhrady a rozsah těchto nároků, upravuje zvláštní zákon, a to konkrétně zákon č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích. Rovněž pak je v tomto směru třeba připomenout, že účelem zákona č. 119/1990 Sb. o soudní rehabilitaci, je zrušit odsuzující soudní rozhodnutí za činy, které v rozporu s principy demokratické společnosti respektující občanská politická práva a svobody zaručené ústavou a vyjádřené v mezinárodních dokumentech a mezinárodních právních normách zákon označoval za trestné, umožnit rychlé přezkoumání případů osob takto protiprávně odsouzených v důsledku porušování zákonnosti na úseku trestního řízení, odstranit nepřiměřené tvrdosti v používání represe, zabezpečit neprávem odsouzeným osobám společenskou rehabilitaci a *přiměřené* hmotné odškodnění a umožnit ze zjištěných nezákonností vyvodit důsledky proti osobám, které platné zákony vědomě nebo hrubě porušovaly. Protože úplné odstranění všech křivd je již sotva možné, zvolil zákonodárce v zákoně č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, takové právní prostředky, které dle § 1 odst. 1 tohoto zákona *směřující ke zmírnění následků některých majetkových křivd a jiných křivd* vzniklých občanskoprávními a pracovněprávními úkony a správními akty, učiněnými v období od 25. února 1948 do 1. 1. 1990 v rozporu se zásadami demokratické společnosti, respektující práva občanů vyjádřená Chartou Organizace spojených národů, Všeobecnou deklarací lidských práv a navazujícími mezinárodními pakty o občanských, politických, hospodářských, sociálních a kulturních právech. V tomto směru je možno odkázat na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2003 sp.zn. 28 Cdo 1050/2003, v rámci něhož bylo vysloveno, že právě za tím účelem byly mj. stanoveny podmínky a způsob uplatnění práv a definovány oprávněné a povinné osoby s tím, že kdyby v těchto stanovených případech byly paralelně připuštěny ještě další právní prostředky na základě interpretace obecných předpisů, ztratil by speciální předpis svůj smysl. Je přitom třeba konstatovat, že zmiňovaný zákon č. 87/1991 Sb. upravuje mj. právě i postup, jakým způsobem a za jakých podmínek se v oblasti trestněprávních vztahů (tj. právě i ze zrušených výroků o zabrání věci) mohou oprávněné osoby domáhat vydání věci (viz § 1 odst. 2, § 19 a § 20 tohoto zákona).

13. V tomto směru je možno dále uvést, že argumentace Holgera Frenzela v jím podaném podnětu ze dne 23. 9. 2020 o tom, že v důsledku zrušení rozhodnutí o zabrání věci se vytvořil právní stav, kdy ve věci dosud zůstává nerozhodnutí návrh prokurátora na zabrání věci, byla vyslovena již v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 1997 sp.zn. 2 Tzn 26/97. Je však třeba doplnit, že v rámci tohoto rozhodnutí Nejvyššího soudu, kterým byla zamítnuta stížnost pro porušení zákona podaná ministryní spravedlnosti České republiky proti usnesení ze dne 27. 6. 1989, kterým byla jako nedůvodná zamítnuta stížnost proti rozhodnutí soudu prvního stupně o zabrání věci (k zamítnutí této stížnosti pro porušení zákona přitom došlo z důvodu, že bylo s odkazem na § 33 odst. 2 a § 2 odst. 1 písm. d) zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, dovozeno, že toto stížností pro porušení zákona napadené rozhodnutí bylo již ze zákona zrušeno), nebyla více řešena otázka toho, zda se má v takovém případě znovu o takovém návrhu rozhodnout, natož zda má být v návaznosti na to postupováno podle § 80 odst. 1 trestního řádu. Otázkou obnovení původního vlastnictví majetku v důsledku zrušení rozhodnutí v trestních věcech a jejich výroku o propadnutí věci či o zabrání věci, stejně jako otázkou občanskoprávních vztahů k věci, jež propadla státu, vzniklými po výkonu trestu propadnutí věci či po jejím zabrání, i otázkou toho, jakým způsobem se lze domáhat práva k věci, která takto propadla státu, se však týkala rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky či Ústavního soudu České republiky z doby pozdější. Např. v rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. 3. 1998 sp.zn. 23 Co 415/98 bylo mj. vysloveno, že zrušením trestu propadnutí majetku, propadnutí věci či zabrání věci v rámci rehabilitace osob podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, nedochází k takové obnově vlastnického práva k věci původního vlastníka (tj. fyzické osoby, již byla věc odňata), která by mu umožňovala bez dalšího "ujmout se svého vlastnického práva" a jako vlastník si počínat. Současně pak bylo v citovaném rozhodnutí konstatováno, že i v případě požadavku na vydání věci vyplývajícího z trestu zrušeného podle zákona č. 119/1990 Sb. jde o restituční nárok, který představuje speciální nárok na "navrácení" věci do vlastnictví toho, jemuž byla určitým, zákonem presumovaným způsobem státem v minulosti odňata, resp. odevzdání do vlastnictví toho, komu je restitučním zákonem přiznáván statut osoby oprávněné. Takový nárok musí být uplatněn způsobem a za podmínek upravených zvláštním zákonem, na který zákon č. 119/1990 Sb. výslovně ve svém ustanovení § 23 odst. 2 odkazuje. Tímto zvláštním zákonem (zákonem, který má vztah k zákonu č. 119/1990 Sb. povahu *lex specialis*) je zákon č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích. Ten se tak vztahuje nejen na zmírnění následků majetkových a jiných křivd, které vznikly občanskoprávními, pracovněprávními a správními akty učiněnými v rozhodném období (§ 1 odst. 1 zákona), ale upravuje rovněž podmínky při uplatňování nároků vyplývajících ze zrušených výroků o trestu propadnutí majetku, propadnutí věci či zabrání věci, jakož i způsob náhrady a rozsah těchto nároků (§ 1 odst. 2 zákona). Z povahy restitučního zákona jako zákona zvláštního vyplývá, že nároky jím upravené nelze řešit jinak, než podle ustanovení zákona ve smyslu obecné zásady o zákonu obecném a zvláštním (*lex generalis - lex specialis*). Stanoví-li restituční zákon coby *lex specialis* určité podmínky a postup pro uplatnění nároku, nemohou být tyto ignorovány (k naznačeným otázkám srovnej přiměřeně též např. nález Ústavního soudu České republiky ze dne 29. 10. 1997 sp.zn. I. ÚS 67/97, rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2000 sp.zn. 22 Co 725/99 či rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2003 sp.zn. 28 Cdo 1050/2003).
14. Teprve v případě, že okresní soud dospěje k závěru, že je třeba o návrhu prokurátora na zabrání předmětného osobního automobilu opětovně rozhodnout, nařídí ve věci veřejné zasedání. Za situace, kdy nebude možno spolehlivě zjistit vlastníka předmětného osobního automobilu, bude postupovat podle § 239a trestního řádu. I v takovém případě však bude nutno se pečlivě vypořádat s tím, zda v návaznosti na takové případné rozhodnutí o návrhu na zabrání věci je možno s ohledem na výše uvedené postupovat i podle § 80 odst. 1 trestního řádu či nikoliv.
15. Z uvedených důvodů bylo napadené usnesení zrušeno a okresnímu soudu bylo uloženo, aby o věci znovu jednal a rozhodl. Jen pro úplnost se doplňuje, že vzhledem k důvodům, které zdejší soud vedly ke zrušení napadeného usnesení, nemůže se krajský soud nikterak vyjadřovat nad

rámec již výše uvedeného ke správnosti úvah okresního soudu ve vztahu ke splnění, resp. nesplnění zákonných podmínek pro rozhodnutí o zabrání věci či o jejím vrácení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není přípustný další řádný opravný prostředek.

Plzeň 19. 5. 2021

JUDr. Ivana Růžicková v. r.
předsedkyně senátu

Vypracovala: JUDr. Martina Hírmanová v. r.

Shodu s prvopisem potvrzuje Pavlína Došková.

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 19.05.2021. Připojení doložky provedla Františka Musilová dne 17.06.2021.